

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De septem petitionibus orationis Dominicæ. 9

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

Ad tertium dicendum, quòd licitum est impugna-
re inimicos, vt compescantur à peccatis: quòd ce-
dit in bonum eorum & aliorum. Et sic etiam licet
orando petere aliqua temporalia mala inimicorum,
vt corrigantur: & sic oratio & operatio non erunt
contraria.

ARTIC. IX.

*Utrum conuenienter septem petitiones orationis do-
minicæ assignentur?*

AD donum sic proceditur. Videtur, quòd incon-
uenienter septem petitiones orationis Domi-
nicæ assignentur. Vanum enim est petere sanctifica-
ri illud, quòd semper est sanctum. Sed nomen Dei
semper est sanctum, secundum illud Luc. 1. Sanctum
nomen eius. Regnum etiam eius est sempiternum, se-
cundum illud Psalm. 144. Regnum tuum Domine,
regnum omnium seculorum. Voluntas etiam Dei
semper impletur, secundum illud Isaïæ 46. Omnis
voluntas mea fiet. Vanum ergo est petere quòd no-
men Dei sanctificetur, quòd regnum eius adueniat,
& quòd voluntas eius fiat.

¶ 2 Præterea, Prius est recedere à malo, quàm
consequi bonum. Inconuenienter ergo videntur
præordinari petitiones, quæ pertinent ad consequen-
dum bonum, petitionibus quæ pertinent ad amo-
tionem mali.

¶ 3 Præterea, Ad hoc aliquid petitur, vt donetur.
Sed præcipuum donum Dei est Spiritus sanctus, & ea
quæ nobis per ipsum dantur. Ergo videntur inconue-
nienter poni petitiones, cum non respondeant donis
Spiritus sancti.

¶ 4 Præterea, Secundum Lucam, in oratione Do-
minicæ ponuntur solum quinque petitiones, vt patet
Luc. 11. Superfluum ergo fuit quòd secundum Matt.
septem petitiones ponantur.

¶ 5 Præterea, In vanum videtur captare beneuo-
lentiam eius qui beneuolentia sua nos præuenit. Sed
Deus sua beneuolentia nos præuenit: quia ipse prior
dile-

446
3. d. f. 34.
q. 1. a. 6.
Et opus 3
c. 254. v. f.
que si. 19
p. 7.

dilexit nos, ut dicitur 1 Ioan. 4. Superflue ergo præmittitur petitionibus, Pater noster, qui es in caelis: quod videtur ad benevolentiam caprandam pertinere.

SED in contrarium sufficit auctoritas Christi orationem instituentis.

*Epi. 121.
c. 13. in
pri. to. 2.*

RESPONDEO dicendum, quod oratio Dominica perfectissima est: quia sicut * August. dicit ad Probam, Si rectè & congruenter oramus, nihil aliud dicere possumus, quam quod in ista oratione Dominica positum est. Quia enim oratio est quodammodo desiderij nostri interpretis apud Deum, illa rectè solum orando petimus, quæ rectè desiderare valemus. In oratione autem Dominica nõ solum petuntur omnia quæ rectè desiderare possumus, sed etiam eo ordine quo desideranda sunt: ut sic hæc oratio non solum instruat postulare, sed etiam sit informativa totius nostri affectus. Manifestum est autem quod primo cadit in desiderio nostro finis: deinde ea quæ sunt ad finem. Finis autem noster Deus est, in quem noster affectus tendit dupliciter: vno quidem modo prout volumus gloriam Dei: alio modo secundum quod volumus frui gloria eius. Quorum primum pertinet ad dilectionem qua Deum in seipso diligimus; secundum vero pertinet ad dilectionem qua diligimus nos in Deo. Et ideo prima petitio ponitur, Sanctificetur nomen tuum: per quam petimus gloriam Dei. Secunda vero ponitur, Adueniat regnum tuum: per quam petimus ad gloriam Dei & regni eius peruenire. Ad finem autem prædictum nos ordinat aliquid dupliciter: vno modo per se, alio modo per accidens. Per se quidem bonum quod est vtile in finem. Est autem aliquid vtile in finem beatitudinis dupliciter: vno modo directè & principaliter, secundum meritum quo beatitudinem mere-mur, Deo obediendo. Et quantum ad hoc ponitur, Fiat voluntas tua, sicut in caelo & in terra. Alio modo instrumentaliter & quasi coadiuuans nos ad merendum. Et ad hoc pertinet quod dicitur, Panem nostrum

nostrum quotidianum da nobis hodie : siue hoc intelligatur de pane sacramentali, cuius quotidianus usus proficit homini, in quo etiam intelliguntur omnia alia sacramenta : siue etiam intelligatur de pane corporali, ut per panem intelligatur omnis sufficientia victus : sicut dicit * Augustinus ad Probam: Quia & eucharistia est præcipuum sacramentum, & panis est præcipuus cibus. Unde & in Euangelio Matthæi scriptum est, supersubstantialem, id est præcipuum, ut * Hieronymus exponit. Per accidens autem ordinamur in beatitudinem per remotionem prohibentis. Tria autem sunt, quæ nos à beatitudine prohibent. Primum quidem peccatum, quod directè excludit à regno, secundum illud 1. ad Corinth. 6. Neque fornicarij, neque idolis seruientes &c. regnum Dei possidebunt. Et ad hoc pertinet quod dicitur. Dimitte nobis debita nostra. Secundo, tentatio, quæ nos impedit ab obseruantia diuinæ voluntatis. Et ad hoc pertinet quod dicitur, Et ne nos inducas in tentationem : per quod non petimus ut non tentemur, sed ut à tentatione non vincamur: quod est in tentationem induci. Tertio pœnalitas præfens, ut quæ impedit sufficientiam vitæ. Et quantum ad hoc dicitur, Libera nos à malo.

Ad primum ergo dicendum, quòd sicut * August. dicit in lib. de Serm. dom. in monte, Cùm dicimus, Sanctificetur nomen tuum : non hoc petitur quasi non sit sanctum nomen Dei, sed ut sanctum ab hominibus habeatur : quod pertinet ad Dei gloriam, in hominibus propagandam. Quod autem dicitur, Adueniat regnum tuum, non ita dictum est, quasi Deus nunc non regnet : sed sicut * August. dicit ad Probam, Desiderium nostrum ad illud regnum excitamus ut illud nobis veniat, atque in eo regnemus. Quod autem dicitur, Fiat voluntas tua : rectè intelligitur, ut obediatur præceptis tuis. Sicut in cælo & in terra, id est, sicut ab Angelis, ita ab hominibus. Unde hæ tres petitiones perfectè complebuntur

in

Epi. 121.
c. 11. in
med. t. 2.

Matth 6.
to. 9.

l. 2. c. 10.
circ. pri.
to. 4.

Epi 121.
c. 11. ante
te Mt. 1. 2

Enchi. c.
115. 6. 3. in vita futura. Aliz verò quatuor pertinent ad necessitatem vitæ præsentis: sicut * August. dicit in Enchiridio.

Ad secundum dicendum, quòd cum oratio sit interpretres desiderij, ordo petitionum non respondet ordini executionis, sed ordini desiderij siue intentionis: in quo prius est finis, quàm ea quæ sunt ad finem, & consecutio boni, quàm remotio mali.

12. c. 18.
30. 4. Ad tertium dicendum, quòd * Aug. in lib. de Ser.

dom. in monte, adaptat septem petitiones donis & beatitudinibus, dicens, Si timor Dei est quo beati sunt pauperes spiritu, petamus vt sanctificetur nomen Dei in hominibus, timore casto. Si pietas est qua beati sunt mites, petamus vt veniat regnũ eius, & mitemur, nec ei resistamus. Si scientia est qua beati sunt qui lugent, oremus vt fiat voluntas eius: & sic non lugebimus. Si fortitudo est qua beati sunt qui esuriunt, oremus vt panis noster quotidianus deur nobis. Si consilium est quo beati sunt misericordes, debita dimittamus, vt nobis nostra dimittantur. Si intellectus est quo beati sunt mundo corde, oremus ne habeamus duplex cor, temporalia sectando, de quibus tentationes fiunt in nobis. Si sapientia est qua beati sunt pacifici, quoniam filij Dei vocabuntur, oremus vt liberemur à malo: ipsa enim liberatio liberos nos faciet filios Dei.

116. in
priet. 3. Ad quartum dicendum, quòd sicut * August. dicit in Enchirid. Lucas in oratione dominica petitiones non septem, sed quinque complexus est. O-

stendens enim tertiam petitionem, duarum præmissarum esse quodammodo repetitionem, præmittendo eam magis facit intelligi: quia scilicet ad hoc præcipue voluntas Dei tendit, vt eius sanctitatem cognoscamus, & cum ipso regnemus. Quod etiam Math. in ult. posuit, Libera nos à malo, Lucas non posuit: vt sciat vnusquisque in eo se liberari à malo, quòd non inferretur in tentationem.

Ad quintum dicendum, quòd oratio nõ porrigitur Deo,

Deo, ut ipsum sectamur, sed ut in nobis ipsis fiducia excitemus postulandi. Quæ quidem præcipue excitatur in nobis, considerando eius charitatem ad nos, qua bonum nostrum vult: & ideo dicimus, Pater noster. Et eius excellentiam, qua potest: & ideo dicimus, Qui es in cælis.

ARTIC. X.

Vtrum orare sit proprium rationalis creaturæ?

AD decimum sic proceditur. Videtur, quod orare non sit proprium rationalis creaturæ. Eiusdem enim videtur esse petere, & accipere. Sed accipere convenit etiam personis increatis, scilicet Filio & Spiritui sancto. Ergo etiam eis convenit orare. Nam & filius dicit Io. 14. Ego rogabo patrem meum. Et de Spiritu sancto dicit Apostolus. Spiritus postulat pro nobis.

¶ 2 Præterea, Angeli sunt supra rationales creaturas, cum sint intellectuales substantiæ. Sed ad Angelos pertinet orare: unde in Psal. 96. dicitur, Adorate eum omnes Angeli eius. Ergo orare non est proprium rationalis creaturæ.

¶ 3 Præterea, Eiusdem est orare, cuius est invocare Deum: quod præcipue fit orando. Sed brutis animalibus convenit invocare Deum, secundum illud Psal. 146. Qui dat iumentis escam ipsorum, & pullis coruorum invocantibus eum. Ergo orare non est proprium rationalis creaturæ.

SED contra, Oratio est actus rationis, ut supra habitum est. Sed rationalis creatura à ratione dicitur. Ergo orare est proprium rationalis creaturæ.

RESPONDEO dicendum, quod sicut ex supra * dictis patet, oratio est actus rationis, per quem aliquis superiorem deprecatur: sicut imperium est actus rationis, quo inferior ad aliquid ordinatur. Illi ergo proprie competit orare, cui convenit rationem habere, & superiorem quem deprecari possit. Divinis autem personis nihil est superius. Bruta autem animalia non habent rationem. Unde neque divinis per-

Sec. Sec. Vol. ij.

V

sonis

447

4. d. 15. q.

4. ar. 6. q.

1. q. 3.

ar. 1. hu-

ius 9.

Ibid.